

Lastniki in izdajatelji: Okrajni odbor: SZDL Crnomelj, Kočevje in Novo mesto. — Izhaja vsak petek. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Poštni predel 33 — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Narodni banki v Novem mestu: 616-T-181. — Letna naročina 500 din, polletna 250 din, četrteletna 125 din. — Tiskarska »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.

Dolenjski list

Tednik okrajev Črnomelj, Kočevje in Novo mesto

Obširna in živahna 3. redna seja OLO Novo mesto

Borba mnenj med zborom proizvajalcev in okrajnim zborom

Zbor proizvajalcev za vso podporo šolam — Polpismeni in nepismeni državljanji so coklja v proizvajalnih podjetjih — Sklepi in odloki OLO

V sredo 27. maja je bila v Novem mestu seja okrajnega ljudskega odbora. Dopoldne sta pretresala razne gospodarske probleme zbor proizvajalcev in okrajni zbor ločeno, popoldne pa je bila seja celotnega odbora in sklepanje o predlogih obeh zborov.

SPET: SUSMARI IN PREKUPCEVALCI

V razpravi o gospodarskem kriminalu je bilo spet veliko debate o šumarskih in raznih prekupevalcih, ki jih je vsak dan več na terenu. Odbornik iz občine Sentjernej je naveadel, kako v zadnjem času cveče prekupevanje z mladimi puiški. Suhar krajina je pa tako eno samo pisano področje prekupevalcev vseh barv in odtenkov. Obrtni šumarski uničujejo še tisto malo obrtnih podjetij na vasi, ki se bore za svoj obstoj z najrazličnejšimi težavami, med katerimi pomanjkanje socialistične zavesti na zadnjem mestu. Zaradi poplav množice prekupevalcev vseh branž se splošno kmetijske zadruge ne znajdejo in v večini primerov gre mimo njih odkup in seveda tudi zaslužek, na trgu pa nastaja prava babilonska zmeščjava, ki donaša posameznikom mastne zaslukhe.

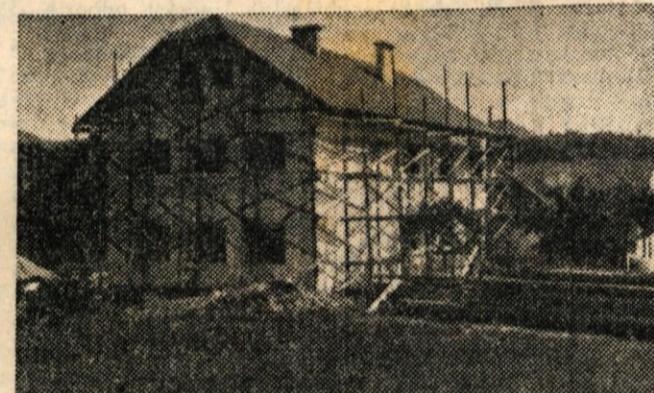
Premalo je vedno znova in znova obravnavati probleme šumarsstva in prekupevanja, ki se dnevno širi, pa se je treba tega problema lotiti z vso resnostjo. Administrativni ukrepi so tu odločno premalo. Nihče drugi ne bo odpravil šumarsstva kot naši občinski ljudski odbori s pomočjo poštenih obrtnikov in množičnih organizacij. Del šumarsstva moramo gledati tudi kot socialen problem. Le z ustanavljanjem krajevnih obrtnih podjetij bomo rešili problem šumarsstva tam, kjer je to povezano s socialnim vprašanjem, hkrati pa je treba z vso ostrino zakona udariti po ostalih šumarsjih! Proti prekupevalcem morajo predvsem našteti kmetijske zadruge z organiziranim odkupom. Občinski ljudski odbori, ki izdajajo živinske potne liste, bi najlaže odkrili prekupevalce z živino.

VELIKO ZANIMANJE ZA INVESTICIJE

Nad vse živahnina in zanimivina je bila razprava na skupni seji zborov o razdelitvi investicij za letošnje leto. Gospodarski svet je napravil osnutek, po katerem bi se sredstva iz okrajnega proračuna razdelila na investicije družbenega standarda (za šole, elektrifikacijo, komunalne naprave, melioracije in pod.) in na investicije za pospeševanje proizvodnje (kredit podjetju za nakup strojev in povečanje proizvodnje) v razmerju 75% : 25%. Medtem ko je zbor proizvajalcev ta predlog v celoti osvojil, je okrajni zbor sprejel sklep, da se sredstva za pospeševanje proizvodnje zvišajo za 5% razpoložljivosti.

SKLEPI IN ODLOKI

V nadaljevanju skupne seje so odborniki razpravljali o predlogu za samostojno finančiranje zdravstvenih ustanov, o potrditvi zaključenih računov, o razdelitvi dohodka od davka na plačilni sklad, o razdelitvi skladu za vzdrževanje hiš in podobnih problemih.

Nova osnovna šola v Stopičah pod Gorjanci bo ena izmed najlepših šolskih zgradb v okraju. Gradi jo Krka iz Novega mesta

vih oziroma predvidenih sredstev v škodo investicij za druge panege. To spremembu je zbor osvojil predvsem zato, da bi zagotovil večjo proizvodnjo v opeskarni Zalog, pri podjetju Kremen, (ki se preimenuje v rudnike kremenčevega peska) in v Industrij perila v Novem mestu.

Na skupni seji obeh zborov po tem vprašanju nikar ni moglo priti do enotnega sklepa. Na predlog predsednika OLO

Potrijen je bil z majhnimi spremembami načrt razdelitve investicijskih sredstev za šole, komunalna dela, melioracije, regulacije, elektrifikacijo in pod. Pri tem je bilo posebno upoštevano načelo, da je treba sicer skromna investicijska sredstva vložiti pač tam, kjer je na začetku delih in stavbahnih nevarnosti večje škode, sredstva za elektrifikacijo pa tam, kjer je količaj izgledov, da bo končana napeljava vsaj do konca leta.

Med sprejetimi sklepi gospo-

dovost na kolodvoru, nakar bo strelsko medkrajevno tekmovanje na vojaški strelščini, pri Murnu pa tekmovanje kegljev. Zvečer ob 20. uri bo akademija v Domu JLA, po akademiji pa prosta zabava. V nedeljo dopoldne bo nadaljevanje strelškega in kegljaškega tekmovanja, popoldne pa v prostorih hotela Kandija veselica s srečolovom.

Novomeški invalidi so pripravili za soboto in nedeljo pester in obširen spored. Iz srca jim želimo čimveč uspehov na tekmovanjih in prireditvah, z obiskom festivala pa potrdimo, da razumemo njihove napore in plemenito delo invalidske organizacije!

Kočevska mladina pred festivalom

Od 5. do 7. junija prireja festival, po svečni 10. obletnici Zbora odposlancev slovenskega naroda. Nocjo bo priredila igralska družina gimnazije Nuščeve kongrese »Dra. v soboto popoldne bodo kolesarske tekme okrog mesta, zvečer pa tekmovanje štafet z bakiščami skozi mesto. V nedeljo dopoldne parada mladine skozi mesto, na kateri bo sodelovali mladinci predvojaške vzgoje, ruderji in drugi. Popoldne bo na stadionu velik nastop z atletiko, odborko, telovadbo itd., po nastopu pa bo ljudsko rajanje.

Koncem maja je bil v Kočevju ustanovni občni zbor muzejskega društva, ki si je zadalo obsežne in pomembne naloge. V jeseni bo v Kočevju proračunava desetletnice zasedanja Zbora odposlancev slovenskega na-

Predsednik Gospodarskega sveta OLO Črnomelj o temeljih 10-letnega perspektivnega načrta za razvoj Bele krajine

„Glavna naloga: Kako bi se čimprej postavili na lastne noge!“

Sodelavec Dolenjskega lista je obiskal podpredsednika OLO Črnomelj in predsednika okrajnega Gospodarskega sveta tov. Niko Belopavloviča in mu v zvezi z vsebino desetletnega perspektivnega proračuna gospodarskega načrta zastavil nekaj vprašanj, na katere je tov. Belopavlovič radevole odgovoril.

KATERI SO OSNOVNI POGOJI, KI VAS VODIJO PRI SESTAVI 10-LETNEGA NACRTA?

Najprej moramo že letos napraviti čimveč: da do kraja spoznamo vso gospodarsko problematiko v vseh panogah gospodarstva v okraju in lastne sile: drugič, da na osnovi tega spoznamo, kaj moramo napraviti, da pridevemo do sredstev za ureničitev načrta. Osnovna težnja je ustvariti pogoje za gospodarsko in finančno osamosvojitev. V tem cilju že letos razpravljanje velikih sil za zapravljene vrsti.

Med »dokazi dobre volje, ki jih je Zabod dal na preizkrsnjo Moskvi, so leti v avstrijskem vprašanju zelo razočarali, ker se ne menijo za sestanek, na katerem bi spravili v sklad avstrijsko državno pogodbo. Mar bo tudi na Koreji po zaslugu Kremlja ozračenje bolj neprijetno? Zadnje čase ga že itak zastuplja reakcionistični režim južnokorejske vlade pod Sing Man Rijem, ki prav gotovo dobiva podporo za tako zadržanje od nazadnjačkih ameriških krogov, vnetih za nove in širše avanture na Daljnem vzhodu.

Da se za konec ustavimo pri naših sosedih, moramo omeniti konferenco zastopnikov generalstava Turčije, Grčije in Jugoslavije v Atenah, kateri bo sledila julija konferenca treh zunanjih ministrov, da bo nedavno sklenjeni balkaniki sporazum dobil še trdnejše osnove.

V njem je ponovil star in znani pohlek italijanskega imperializma, ki se ne

zadovolji le s Trustom, ampak sega vse globlje na našo zemljo. Naše države vse te različne grožnje niso prav nič spravile s tira. Znova smo naglasili, da zahtevamo spo-

zumno rešitev tržaškega vpraša-

darske analize je pokazala, da imamo vse pogoje za tovarno mnošinski izdelkov, zato imamo v načrtu tudi to. Za obstoje take tovarne v Beli krajini govorijo zlasti močno živinorejsko zaledje, ki sega tudi v Krško ter daje vsak mesec izredno velik denarni promet. Dalje govorijo za tovarno tudi ugodne prometne zvezze z Zagrebom, Karlovcom, po zgraditvi belokradske železnice Crnomelj-Vrbovsko in avtomobilske ceste Zagreb-Ljubljana tudi z Reko in Ljubljano. Moderna avtomobilска cesta Zagreb-Reka, ki jo ravnino sedaj preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen hlevare, za katero pa imamo razmeroma dober strokovni kader. Za operarno imamo takoreč na kuju prvovrstno gline in premog, zraven pa bo šla tudi projektna železnica Crnomelj-Vrbovsko. Zadali smo si tudi na logu, da geološko preurejajo je od dala od Crnomelja samo 20 km.

Za navedene gospodarske dejavnosti imamo lastno surovinsko bazo razen

IZ NAŠIH KRAJEV

Obisk železničarjev iz Zidanega mosta

V nedeljo 31. maja so člani železničarske godbe na pihala iz Zidanega mosta napravili izlet na Dolenjsko. Na novomeški postaji so zaigrali tri partizanske pesmi, nato pa so odšli na Loko, kjer so sodelovali pri Dolenski regati. Popoldne so se odprljali v Dol. Stražo, kjer so imeli družabno prireditev.

Godba je ena najstarejših v Sloveniji in je lani proslavila 50-letnico svojega obstoja. Za seboj ima velike zgodovinske tradicije, saj leta 1920 v celoti sodelovala pri železničarski stavki. Takrat so železničarji Zidanega mosta skupno z godbo zapustili svoja službenata mesta ter odšli v hribe, kjer so ostali več dni in se niso hotali vrniti na delo. Med člani današnje godbe so še nekateri godbeniki, ki so sodelovali pri stavki.

Sinji vrh

Dobro se je zamislil Slavko Mukavec iz Hriba, ko je napisal denarno nakazilo za boril 70 dinarjev ter ga na svoje ime odpisal iz pošte Severin na Kupl, po prejemu pa pripisal še tri nüle in k besedam sedemdeset pripisal še: tisoč. Toda na pošti v Crnomlju so ga pogrunčali in sedaj lahko premisluje, kako »kunsteno je bil«.

Več sreče so imeli ciganke, ki se jih je celo troga zgnela v hišo posestnika Stanislava Lukaniča iz Kota. Izmaknili so mu tri zepne ure in 244 ameriški dolarijev. Vse zasledovanje s preiskavo je ostalo brez uspeha. J.F.

Novo mesto

Dijaška kuhinja, ki je bila doslej v stavbi mestnega otoškega vrtca, se je pretekli teden preselila v obnovljene prostore nekdajno šolske kuhinje v pritličju osnovne šole. V novih prostorih bodo imeli dijaki več prostora, predvsem pa bo delo olajšano kuharcim in posnicanom. Hrana v kuhinji je dobra in izdatna, predvsem pa cenena, da lahko študira maršikateri dijak, ki bi sicer v Novem mestu ne dobil prehrane.

Dela na urejevanju okolice Vrat na Cesti komandanta Stana so v polnem teku. V preteklem tednu so podpri trafičko, kjer bo stal spomenik Talca, zdaj pa pripravljajo ograjo oz. nasip ceste, ki vodi k sodišču. Cestisci pred vstopom notranje uprave razširajo, hodnik pa oblagajo z domaćim kamnom. Dela na cesti je prevzelo SGP »Pionir«, notranja obnovitvena dela v stavbi Kreseje pa izvršuje Mestno gradbeno obnovitveno podjetje.

OBVESTILA

Kino Dolenjske Toplice predvaja: 6. in 7. junija: ameriški film »Parmska kartuzija«. 10. in 11. junija: ameriški film »Pot v utopijo«.

OGLASI

PRODAM kočijo, kotel za žganje in težke sani. Košiček Jozé, Novo mesto.

ZAMENJAM dobro ohranjene A. Z. panje od zdravih čebel za roje ali kranjice. Novo mesto, Smihelska c. 2.

PRODAM nov fotoaparat. — Naslov na upravi.

PREKLIC

Podpisani Mežnarski Avgust, cestni nadzornik v Trebnjem, preklicujem vse neresnečne in žaljive trditve, iznesene proti Florjanu Uhlu, direktorju tehnične sekcije v Novem mestu in se mu zahvaljujem, da je umaknil zasebno tožbo. Avgust Mežnarski.

ZAHVALA

Zahvaljujem se organizaciji AFZ, ZKS in tovarisci Franci Počrvin in Tončki Lazar za obiske in lepa darila. — Zoran Tlka, Novo mesto.

Kronika nesreč

SENTRUPERT. 11-letni mladec sin Franc Stancar si je na paši med igranjem zlomil desno nogu.

MUHOBRAN PRI VELIKI LOKI. Med delom si je obrezjal levo roko mizarski vajence Vinko Šepc.

JURJEVSKI BROD PRI MELNIKI. Branko Babič, 13-letni zidarjev sin, se je na paši igral z bombo. Ta mu je eksplodirala in ga hudo poškodovala po vsem telesu. Med drugim ima zlomljeni obe peti in poškodovanotočko.

ZILJE PRI VINICI. Tesarjeva gospoda in glavi je dobil, ko je pičela kača, ko se je vračal s paše.

STRAZA. Težje poškodbe na hrbitenici in glavi je dobil, ko je padel z 12 m visokega odra pri zadružnem domu, zidar Jože Strnišek.

Harašo, angelski zbor! Dokler sem bil na zemlji, sem neusmiljeno stiskal jugoslovanske bandite z gospodarsko blokado, jim pošiljal čez mejo teroriste, sabotirje, diverzante, pa, čort — nisem jih nikakor mogel ugnati. Nu tak, ko sem prevezel mesto »vsemogognega«, pa jim bom pošiljal mraz, točo in morda še susoš.

DRAGOMILJA VAS. Posestnik Ivan Skof je padel s kolesom in se pobil po glavi in desni roki.

RATJE. Užitkarico Karolino Papež je kača pičila v prst desne roke.

LASCHE PRI DVORU. Ko je med vožnjo padel pod voz, je dobil poškodbo na hrbitu posestnik Edward Rajer.

BROD PRI NOVEM MESTU. Med delom se je z obličem vrezal v levo roko mizarski pomočnik Dušan Pivac.

Mirna

Kmetijska zadruga je pred dnevi podarila za potrebe javne knjižnice na Mirnu lep zmesek 20.000 din. Upravni odbor zadruge je s plenitvenim darilom pokazal, da razume pomen dobre knjižice za napredek in izobražbo ljudstva.

Za izlet prvihabituantov mirenske nižje gimnazije so pravljale razne množične organizacije in ustavne 17.000 din, med njimi: Kmetijska zadruga 5000 din. Iskrena hvala za naklonjenost in pomoč!

Izven sporeda so nastopili tudi nekateri atleti iz Novega mesta. Svetličeva je tekla 60 m v času 8.2, kar je letos eden izmed najboljih časov v Sloveniji. V višino je skočila 130 cm.

Sv. Gregor

Zadnjih mraz je tudi naš kraj precej pmažel. Slana je povzročila obdutno škodo, posebno orehi so šli po zlu, pa tudi česnj, hruskam in jabolkom npr. Posevki niso utrpeli škode.

V našem kraju je bilo pred drugo svetovno vojno razgibalo kulturno-prosvetno delo, po osvoboditvi pa je vse zamrlo. Manjši nam prostveni dom, ki je bil med najlepšimi v kocinskem okraju, a je bil med vojno uničen. Toko smo ga sicer začistili, da ga ne uničuje dež in sneg, da dokončanje pa bi potrebovali vsaj še en milijon dinarjev. Člani kmetijske zadruge so na letnem občnem zboru si cer odobrili za obnovno doma 400 tisoč dinarjev, toda je pre malo. Stvar bo treba bolj odločno vzeči v roke, kajti tudi pri nas si želimo kulturnega izživljanja.

MOŠKI PEVSKI ZBOR LJUBLJANSKIH TISKARJEV

GRAFIKA

priredi

v soboto dne 6. junija ob 20. uri KONCERT v Domu ljudske prosvete v DOLENJSKIH TOPLICAH,

v nedeljo 7. junija ob 15. uri pa v Zadružnem domu v STRAŽI.

VABIMO VSE LJUBITELJE LEPEGA PETJA!

Huda ura nad Čatežem in Primskovem

Sobota, 23. maja, je bila usodna za naš kraj. V malih predsednikih so se ves dan vrstile nevihte s plohami in treskanjem. Ze dopoldne je trešilo k Mačkovim v Gorenji vasi, kjer je na hišnem pragu ubilo 9-letno ednico Pavlinco. Za maternovo je tem tragidnejši udečar, ker ima samo še sinčka, ki pa je že od lanskega novembra na zdravljenju v novomeški bolnišnici.

V popoldanskih urah je šivala strela po Čateški gori. Nekje je šinila po orehu, drugje v konzoli na strehi, pri Jeršnovih pa je udarilo v hišo, ki se je takoj vnela. Pod vodstvom predsednika Antona Lesjaka, ki je prvi opazil požar, so bili čateški gasilci že 10 minut po izbruhu na požaršku kljub izredno težavnemu dohodu do oddaljenih 100 članov, njegovih delokrog pa zajema področje mestne občine. Kočevsko društvo priateljev mladine je prvo vodilo občutno škodo povrtnini na mestnih njivah.

Društvo priateljev mladine so ustanovili v Kočevju 29. maja. Ustanovni občni zbor je bil v domu Okrajne komiteje ZKS, udeležili pa se ga je večje število priateljev mladine. Izvolili so upravni odbor in sprejeli društvena pravila. Društvo steje ob ustanovitvi nekaj nad 100 članov, njegov delokrog pa zajema področje mestne občine. Kočevsko društvo priateljev mladine je prvo v vrste v okraju. O.K.

Društvo priateljev mladine so ustanovili v Kočevju 29. maja. Ustanovni občni zbor je bil v domu Okrajne komiteje ZKS, udeležili pa se ga je večje število priateljev mladine. Izvolili so upravni odbor in sprejeli društvena pravila. Društvo steje ob ustanovitvi nekaj nad 100 članov, njegov delokrog pa zajema področje mestne občine. Kočevsko društvo priateljev mladine je prvo v vrste v okraju. O.K.

Če bi še imel besedo...

Veliki Gaber

Koloradski hrošč se je pojavi tudi pri nas. Navzicle temu, da je bilo na sestanku dogovoren, kako je treba odkrivati tega škodljivca, se je našel skupino, ki je po pregledu dal poročilo, da se ni našlo nica.

Na podlagi 2. odst. 15. čl. Zakona o okrajnih ljudskih odborih (Ur. L. LRS št. 19-89-1952) ter 8. čl. Temeljnega zakona o prekrških (Ur. L. št. 46-1951) je Okrajni ljudski odbor Novo mesto na skupni seji obeh zborov dne 27. maja 1953 sprejel

Obratovalni čas trgovin in gostil novomeškega okraja

jo biti odprt vso noč v naslednjih dneh: od 30. IV. na 1. V. — od 1. V. na 2. V. — od 21. na 22. VII. — 28. na 29. XI. — 29. XII. in 30. XII. in 31. XII. na 1. I.

6. čl.

Dovoljene igre, na primer balinanje, kegljanje itd., se smejo vršiti na prostem do 22. ure. Za zaprite prostore, kjer se ne more podteč sosedov, ta omejitve velja.

Po 22. uri in pred 7. uro se z gospod, petjem itd. ne sme mititi sosedstva.

3. SPLOSNE DOLOCBE

7. čl.

Določbe tega odloka se nanašajo na vse trgovske in gostinske obratovalnice ne glede na to, ali pripadajo državnemu, zadružnemu ali zasebnemu sektorju.

8. čl.

Za zimski čas se šteje čas od 1. oktobra do 30. aprila, za poletni čas pa čas od 1. maja do 30. septembra.

9. čl.

Strankam, ki so ob zapiranju v obratovalnem prostoru trgovine, je treba postreči, vendar pa to redoma ne sme trajati dalj kot pol ure po času, določenem za zapiranje.

Ob nedeljah in državnih priznanih praznikih morajo biti vse trgovske obratovalnice zaprte.

10. čl.

Notranje delo v obratovalnih časih, določen za njih zapiranje, oziroma za čas, ki je doloten z uporabo, je treba obratne prostote izpraznit in zapreti.

Gostinske obratovalnice po zapiranju v obratovalnem času ne smejo postreči niti z jedo niti s pičajo. Ne sme postreči na večjo količino hrane in pičajo neposredno pred zapiralno uro, da bi se gost dalje zadrlzel. Najkasneje četrte ure po določeni zapiralni uri je treba obratne prostote izpraznit in zapreti.

11. čl.

Notranje delo v obratovalnih časih, določen za njih zapiranje, oziroma za čas, ki je doloten z uporabo, je treba obratne prostote izpraznit in zapreti.

Ta odlok velja za območje okraja Novo mesto, razen za mestno občino Novo mesto, katere ljudski odbor za svoje območje določi obratovalni čas.

12. čl.

Odklon okrajnega ljudskega odbora Novo mesto z dne 28. V. 1952 o obratovalnem času trgovinskih obratovalnic preneha veljati z uveljavljivo tega odloka.

Ta odlok velja z dnem objave v Uradnem listu LRS.

13. čl.

Nova mesto, 27. maja 1953.

Zupančić Viktor, I. r., predsednik OLO

3. kadar se sestavlja inventar obratovalnice;

4. če se obratovalnice čistijo in urejajo izložbe;

5. če se obratovalnica sell.

Promet s strankami je tedaj izključen.

11. čl.

Obratovalni čas za posamezne gostinske obrate in posamezne dni sme podaljšati tajništvo za gospodarstvo OLO Novo mesto. Dovoljenje se mora po prej izpolovati. V izrednih primerih sme s pripomilom občine tajništvo za gospodarstvo OLO Novo mesto naslednji določani obratovalni čas proti plačilu pristožbine za obratovalni čas.

12. čl.

Okrajni ljudski odbor prepusti občinskim ljudskim odborom, da predpiše s svojimi odloki obratovalni čas za obratne obratovalnice na svojih območjih.

C — KAZENSKE DOLOCBE

13. čl.

Odgovorni upravniki in poslovodje trgovinskih obratovalnic, ki bi imeli proti predpisom tega odloka odprte svoje obratovalnice

O delu za postavitev spomenika NOB v Novem mestu

15. maja smo v našem listu zapisali, da bomo spremnili dela na urejevanju okolja Vrat kot spomenika NOB. Danes moremo dati naši javnosti že nekaj podrobnejših obvestil. Vsa dela so — kot lahko vsak Novomščan vidi — v polnem teknu in jih vodi ter nadzoruje poseben odbor, ki ga je postavljen MO Zvezze borcev. Vrsto vprašanj, ki so z ureditvijo Vrat v zvezi, rešujejo posebne komisije tega odbora: gradbena, finančna, komisija za formalno-pravna vprašanja in komisija za historično dokumentacijo.

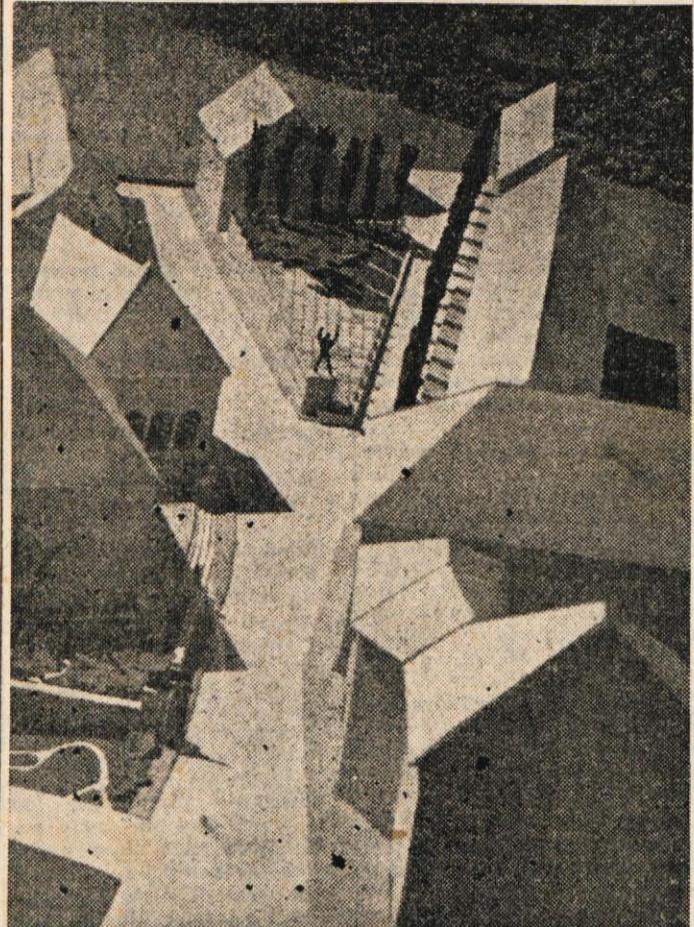
Ker vemo, da vsakega, ki opazuje dela na Vratih, najbolj zanimal kaksen bo končni izgled vrat in čemu se izvršujejo nekateri popravki v že lani napravljenih opornih zidov ali pripravljenih vrtnih gredah, treba najprej nekaj zadevnih pojasnil.

Oporni zidovi ob sedanjem Kidričevem trgu so bili deloma izgotovljeni lansko jesen, ko je bilo zaradi proslave brigad v Toplicah treba pohititi z deli na ureditvi cestišča na Stanetovi cesti in Vratih. Ko je MO Zvezze borcov po mnogih razmisljalih in razpravljanjih na terenskih in plenarnih sestankih prišel do sklepa, da nekdanjo vhodno točko v mesto — Vrata — kot urbanistično najbolj zoudarjeni mestni predel spremeni v enoten spomenik osvobodilnemu boju, je bilo treba seveda nujno pripraviti za to potrebne načrte. Pri tem se je pokazalo, da je nujno potrebno izvršiti tudi neke popravke in odstranitve v lani izgotovljenih delih, ki so tako predstavljala samo etapno na poti do končne ureditve. Tako je bilo treba konico Kidričevega trga pomakniti nekoliko nazaj, v trikotu med Stanetovo in Vrhovčevim cestom odstraniti lani začasno navoženo ilovico in za nekaj denc premakniti cesto z Vrat proti Prešernovemu (Florjanskemu) trgu.

Kako je zamisljena ureditev vsega problema Vrat, pa je kolikor toliko razvidno iz priložene fotografije makete, ki jo v sledenem pojasnjavamo.

Fotografija predstavlja pogled na vrata in na Kidričev trg, glezano z viška smeri proti Glavnemu trgu. Pred seboj na levem vidimo najprej mali nasad ob Kresiji, ki ga omejujejo trije oporni zidovi, zidanici obdelanih

kamnov. Cesta proti sodišču je na gornjem delu zožena na enotno širino, med gorenjem delom cesta in nad zidanim opornim zidom pa nastane mala zelenica z lepotnim grmičjem in nizkim drevesom. To ploščad leži od vrta troje-

Ureditev vstopa v Novo mesto iz ljubljanske smeri — (pogled navznotraj)

Na vogalu med cesto k sodišču in Stanetovo cesto raste iz opornega zida kakih 2,5 m visok podstavek, sestavljen iz velikih kamnitih blokov, naloženih sedaj pri Domu ljudske prosvete, na tem podstavku pa bo stal bronasti kip talca. Vrt za spomenikom bo zasajen deloma z nekaj visukimi drevnimi drevesi, deloma pa z lepotnim grmičem. Z rečko poslavljennimi kamenitimi ploščami tlakovana stezica bo vodila po vrtu od vhoda do klopice, k spo-

sancijsko stoječih slabrov. prostor sam je vzorcesto tlakován in na njem stoji mala fontana. Lopabli tla iz umetnega kamna in lesen strop, stene pa bodo posabljenne za plošče z imeni v osvobodilnem boju padlih in umrlih Novomščanov, pod vremena lokoma pa bosta doprsna kipa Stanetina in Petra.

Kidričev trg bo ob desnem robu ceste na Prešernov trg imenovala vrsta visoko in nizko rastочnih takozvanih obrezovanih akacijskih dreves, zadnjo stran trga — nad opornim zidom ob stopničastem prehodu pri Stefanovičevi hiši — pa bo zapirala stena topolov. Trg samo bo na tlakovani s ploščami, na pol pa zelenica z nizkim grmičjem in kolipicami Na konici trga bo stal spomenik svobodi.

Trikot ob Vrhovčevi ulici bo tlakován kot običajna cesta, v njem pa zasajeno visoko drevo.

Načrt za ureditev Vrat je torej po idejni, arhitekturni, urbanistični in umetnostni plati dobro premišljen in naloga zgoraj omenjenega odbora je v tem, da skrbí za njegovo nemoteno in kvalitetno izvršitev. Stem pa bo dokončno rešen eden izmed perečih urbanističnih problemov Novega mesta, mestu samemu pa ustvariti vihov v historični deli, kot bi ga zastonj iskali v Slovenciji.

Z mrtvaškega odra je pobegnil

V Cerari pri Neaplji se je pri-

meril nevadenam dogodek, ko je na veliko začudenje vseh in tudi veselje nek nadomestil umrli 57-letni Fernando Trumano nepreričanov vstal z mrtvaškega odra in se udeležil zajtrka pri svojih sorodnikih. Umrliga Trumano so počeli na mrtvaški odri v kapelici na vaškem pokopališču. Ko so se sorodniki vseklj v mizi in notej zatirkovali, se je umrli nepreričanov pojavil na pragu in se vsesel v njihovo sredo. Najprej je bila takrat tudi 70-letna Matišič Gabrijela — Lokačeva mama, ki je še danes živa in pričoveduje vnučkom v pionirskom o prestanah grozotah na Rabu.

Danes so hiše v Gradacu spet zgrajene, mnoge celo lepeš, kakor so bile pred vojno. Zavedni prebivalci Gradaca, ki so v času

zmeril nadomestno videnje in vstavljanje obhajali s priboljškom najboljšega vina. Temu veselemu dogodku so se pridružili tudi pogrebi, ki so na pokopališču kopali jam ter so nato v svoje velike iznenadene opazili prazen mrtvaški odri.

Izšla je okusno opremljena revija Prešernove družbe »Obzornik«. Naročite jo lahko pri poverjenikih in vseh knjigarnah ter v upravi v Ljubljani, Erjavčeva 12.

Poverjeniki »Prešernove družbe! Knjigarne! Ne vracajte revije »Obzornik«, pač pa nam čimprej javite nabošnove naročnikov za poslane izvode in zahtevajte še nove!

Na Trebeljem sem se v goštinstvu P. napokal nekaj sto let stare salame, da me je kar razganjalo. Čudem vonj je me nato speljal vse do Češnjic, kjer sem v predal trgovine KZ odkril poleg sladkorja umazanega nogavic in škarpete poslovodje.

Mimogrede sem odkril, da imajo v tej trgovini zelo prosvetljene miši in podgane. Ko se živilice napajajo vsega dobrega, si vzamejo s seboj še sveče, da si razsvetljujejo prostore svojega skritega intimnega življenja. Videl jih nisen, podgan, pa na njihove sledove na svečah. Najbolj vesel sem bil pa knjigovodkinje, ki mi je objubila, da bo pokupila vse Dolenske liste, če bom kaj prisal o njih. To je smisel za trgovino, ki ga je najbolj vesel potreben tehtanje teže ali možak tehtnice za ugotavljanje stopnje zaužitega alkohola. Na pripombo, da ima vse kvalifikacije za popotno malho, je začel možak s tako vnočno čistitvijo nekaj let staro nesnago s tehtnice, da ga moram kar po- hvaliti.

Ne grem drugače, če mi prej ne da za en snopski mliječni možak postavil ultimatum — in ker je baje to njegov nenapisani tarifni pravilnik, sem mu moral privočiti silice kaže slike.

Ko sva prišla do tehtnice, nisem vedel, ali sem jaz bolj potreben tehtanja teže ali možak tehtnice za ugotavljanje stopnje zaužitega alkohola. Na pripombo, da ima vse kvalifikacije za popotno malho, je začel možak s tako vnočno čistitvijo nekaj let staro nesnago s tehtnice, da ga moram kar po-

V Švici na 100, v Abesiniji na 150.000 ljudi en zdravnik

Statistični narodni sekretariata Združenih narodov navaja zanimive statistične podatke, iz katerih prevzamemo naslednje:

Pribivalstvo sveta je štelo leta 1951 blizu 2 in pol milijarde ljudi. Najosteje je našljena Evropa in pride na kvadratni kilometr več kot 80 pribivalcev. Industrijska proizvodnja sveta se je v primeru z letom 1929 več kot podvojila in je od leta 1937 za 75 odstotkov nadzadovala, vendar je bila za 45 odstotkov višja, kakor leta 1937. V Združenih državah izdelujejo 75 odstotkov svetovne proizvodnje vozil. V Združenih državah so porabili leta 1951 60 odstotkov svetovne proizvodnje papirja, kar pomeni, da odpade na ameriškega pribivalca 35 kg papirja. Kljub temu pa zavzemajo Združene države v nakladi časopisa še deveto mesto in pride na 1000 pribivalcev 356 izvodov. Na Angleškem kupuje 1000 pribivalcev 612 časopisov, na Svedskem 490, v Burmi pa kupuje 1000 pribivalcev le 8 časopisov, v Pakistansku in Afganistanu pa razpečajo 1000 pribivalcev samo po en časopisu.

Leta 1950 je bil v Švici na povprečno 100 ljudi na rapolago po en zdravnik, v Združenih državah pa en zdravnik, v Franciji za 750 pribivalcev, v francoski Zapadni Afriki za 28.000, v britanskem Kamerunu za 66.000, v Abesiniji pa za 150.000 ljudi.

Nazivlje doseganjem uspehom pa ponekod za naročanje Prešernovih knjig niso kaj prida storili. Tako se npr. na kočevskem rudniku do nedavna ni nikhe zavzel za razširitev članstva med delavstvom, podjetje pa se je šele zadnjič odločilo za ustanovnino. Tudi nekateri — sicer res redki! — prosvetni delavci podcenjujejo važnost te naloge, ali pa se izgovarjajo, da za agitacijo lepe slovenske knjige nimajo časa (medtem ko nekateri najdejo čas za vse mogoče, celo za pritiskanje na cerkevne klijuke). O teh stvari se razpolagajo tudi na zadnjem sestanku sindikalne organizacije prosvetnih delavcev — učiteljev v Kočevju.

Dosej so dosegli najboljše uspehe v občini Draga, kjer so še karorj vse delavce in kmecke države postale član Preš-

2000 članov Prešernove družbe v kočevskem okraju

V zadnjih tednih so na Kočevskem vneto pridobilovali nove člane za Prešernovo družbo in drugie delo poverjenikov lepo napreduje. Malo bolj kakor dolej pa naj bi se zavzel poleg pridobivanja rednih tudi za ustanovne in podporne člane.

V Tovarni lesnih izdelkov v Novem mestu je se dolej vključilo v redno članstvo Prešernove družbe 40 delavcev in namestencev. Tovaris Franc Jožef se zelo zavzemata za pridobivanje novih članov. — Na občnem zboru III. terena SZDL v Novem mestu so člani sklenili, da bodo v čim večjem številu vstopili v Prešernovo družbo.

V Podgradu je poverjenica zbrala že 40 članov. Odbor SZDL v Smihelu pri Novem mestu je vplačal podporno članino v znesku 3000 din.

Novomeščani! Ce si se niste naročili letosnjih knjig Prešernove družbe, se lahko včlanite v družbo v knjigarni SKZ na Glavnem trgu pri tv. Saši Pačevi. Zbiranje naročnikov ozrednih članov za leto 1953 bo za letosnjem izdajo knjig kmalu zaključeno, zato pohite v ziplin in si zagotovite pravočasno v cenem nakup lepih knjig!

Enkrat se pa cigan le ni zlagal

V Poljanski dolini ob Kolpu je v starih časih cigan zagrešil hudo kaznivo dejanje, zaradi katerega ga je gospodko sodišče, ki je imelo takrat svoje sodne prostore v gradu v Predgradu, obdilo na smrt na vešilih.

Prostor, kjer naj bi storil cigan, sramotno smrt, je bil na gmajni severovzhodno od vasi Faka na nekem hribčku. Na določeni dan postavili vešila v pripeljal cigan. Prišlo je seveda tudi veliko radovednežev. Pred izvleščijo smrtne kazni so vprašali cigan, kaj si še želi pred smrtjo.

»Sironi ljudi, široni ljudi, da vas cigo ne potanca.«

Ko se mu je zdelo, da so vrste okrog njega dovolj redke, jo je prasnil skozi množico in jo uvril kolikor ga so nesle nofe proti Hrvatki. Predno se se stražari zavedli, kaj se je zgordilo, jo je cigan že krepl rezal zapestje.

Na prostoru, kjer naj bi storil cigan, sramotno smrt, je bil na gmajni severovzhodno od vasi Faka na nekem hribčku. Na določeni dan postavili vešila v pripeljal cigan. Prišlo je seveda tudi veliko radovednežev. Pred izvleščijo smrtne kazni so vprašali cigan, kaj si še želi pred smrtjo.

»Sironi ljudi, široni ljudi, da vas cigo ne potanca.«

Na prostoru, kjer naj bi storil cigan, sramotno smrt, je bil na gmajni severovzhodno od vasi Faka na nekem hribčku. Na določeni dan postavili vešila v pripeljal cigan. Prišlo je seveda tudi veliko radovednežev. Pred izvleščijo smrtne kazni so vprašali cigan, kaj si še želi pred smrtjo.

»Sironi ljudi, široni ljudi, da vas cigo ne potanca.«

Na prostoru, kjer naj bi storil cigan, sramotno smrt, je bil na gmajni severovzhodno od vasi Faka na nekem hribčku. Na določeni dan postavili vešila v pripeljal cigan. Prišlo je seveda tudi veliko radovednežev. Pred izvleščijo smrtne kazni so vprašali cigan, kaj si še želi pred smrtjo.

»Sironi ljudi, široni ljudi, da vas cigo ne potanca.«

Na prostoru, kjer naj bi storil cigan, sramotno smrt, je bil na gmajni severovzhodno od vasi Faka na nekem hribčku. Na določeni dan postavili vešila v pripeljal cigan. Prišlo je seveda tudi veliko radovednežev. Pred izvleščijo smrtne kazni so vprašali cigan, kaj si še želi pred smrtjo.

»Sironi ljudi, široni ljudi, da vas cigo ne potanca.«

Na prostoru, kjer naj bi storil cigan, sramotno smrt, je bil na gmajni severovzhodno od vasi Faka na nekem hribčku. Na določeni dan postavili vešila v pripeljal cigan. Prišlo je seveda tudi veliko radovednežev. Pred izvleščijo smrtne kazni so vprašali cigan, kaj si še želi pred smrtjo.

»Sironi ljudi, široni ljudi, da vas cigo ne potanca.«

Na prostoru, kjer naj bi storil cigan, sramotno smrt, je bil na gmajni severovzhodno od vasi Faka na nekem hribčku. Na določeni dan postavili vešila v pripeljal cigan. Prišlo je seveda tudi veliko radovednežev. Pred izvleščijo smrtne kazni so vprašali cigan, kaj si še želi pred smrtjo.

»Sironi ljudi, široni ljudi, da vas cigo ne potanca.«

Na prostoru, kjer naj bi storil cigan, sramotno smrt, je bil na gmajni severovzhodno od vasi Faka na nekem hribčku. Na določeni dan postavili vešila v pripeljal cigan. Prišlo je seveda tudi veliko radovednežev. Pred izvleščijo smrtne kazni so vprašali cigan, kaj si še želi pred smrtjo.

»Sironi ljudi, široni ljudi, da vas cigo ne potanca.«

Na prostoru, kjer naj bi storil cigan, sramotno smrt, je bil na gmajni severovzhodno od vasi Faka na nekem hribčku. Na določeni dan postavili vešila v pripeljal cigan. Prišlo je seveda tudi veliko radovednežev. Pred izvleščijo smrtne kazni so vprašali cigan, kaj si še želi pred smrtjo.

»Sironi ljudi, široni ljudi, da vas cigo ne potanca.«

Na prostoru, kjer naj bi storil cigan, sramotno smrt, je bil na gmajni severovzhodno od vasi Faka na nekem hribčku. Na določeni dan postavili vešila v pripeljal cigan. Prišlo je seveda tudi veliko radovednežev. Pred izvleščijo smrtne kazni so vprašali cigan, kaj si še želi pred smrtjo.

»Sironi ljudi, široni ljudi, da vas cigo ne potanca.«

Na prostoru, kjer naj bi storil cigan, sramotno smrt, je bil na gmajni severovzhodno od vasi Faka na nekem hribčku. Na določeni dan postavili vešila v pripeljal cigan. Prišlo je seveda tudi veliko radovednežev. Pred izvleščijo smrtne kazni so vprašali cigan, kaj si še želi pred smrtjo.

»Sironi ljudi, široni ljudi, da vas cigo ne pot